

rapport

**Kwalitatief onderzoek
Jimmy's Berkelland
Gemeente Berkelland**

Dit onderzoek heeft plaatsgevonden in opdracht van de Gemeente Berkelland
en is uitgevoerd door Gelijkschap.
19 oktober, 2020

Samenvatting

Deze kwalitatieve evaluatie geeft inzicht in belangrijke thema's en ervaringen die jongeren en professionals uitspreken en delen als het gaat om Jimmy's Berkelland. Centraal staat de vraag wat Jimmy's betekent voor de betrokken jongeren in de gemeente Berkelland. Jimmy's draagt bij aan de persoonlijke ontwikkeling van jongeren, het opbouwen van een helpend sociaal netwerk en biedt jongeren ondersteuning bij het omgaan met kleine en grote problemen. Belangrijk voor de jongeren is dat Jimmy's een plek is waar zij gezien worden en een stem hebben, waar zij verantwoordelijkheid krijgen en hiermee leren omgaan. Dit geeft hen een positief zelfbeeld, zelfvertrouwen en veerkracht. Door deze en andere beschermende factoren (voorlichting, luisterend oor, ander perspectief) draagt Jimmy's als peer-to-peer werkwijze bij aan preventie en het tijdig signaleren van mogelijke ernstige problemen. Zowel met betrekking tot zorg en welzijn, maar ook fysieke overlast. Naast preventie biedt Jimmy's ook ondersteuning aan jongeren die betrokken zijn (geweest) bij jeugdhulpverlening en is het een plek waar jongeren terecht kunnen om "gewoon leuke" activiteiten te doen. De opgedane ervaringen bij Jimmy's helpen jongeren ook bij het maken van toekomstplannen en het zoeken van een geschikte opleiding en baan. De professionals herkennen de ervaringen die de jongeren beschrijven en voegen hier aan toe dat Jimmy's voor hen zelf een belangrijke brug vormt om jongeren te bereiken en ondersteuning te kunnen bieden vanuit hun werkgebied. Er worden door de jongeren en professionals ook een aantal verbeter- en discussiepunten genoemd, zoals het bereiken van meer jongeren, een grotere ruimte en het heroverwegen en duidelijk uitdragen van de doelgroep waar Jimmy's voor staat.

Hoe zou je leven (het leven van jongeren) in de gemeente Berkelland er uit zien zonder Jimmy's?

"dan deden we niet heel erg veel"
(Yasmin, deelnemende jongere)

"op straat chillen, met de groep, en niet verstandige keuzes maken"
(Kai, deelnemende jongere)

"ik denk dat ik dan wel gestart zou zijn met mijn opleiding, dat wel, maar wel anders"
(Tygo, organiserende jongere)

"dat je ze wel aanspreekt op hun gedrag en dergelijke op straat, dat je er wel strafrechtelijk wat mee doet, maar dat je verder niks kunt aangeven van waar ze dan naartoe kunnen, waar ze hulp kunnen krijgen"
(professional 2)

Inhoudsopgave

Samenvatting	pagina 3
Doel van het onderzoek	pagina 5
Jimmy's Berkelland: doelstelling en doelgroep	pagina 5
Methode van onderzoek	pagina 6
De betekenis van Jimmy's voor jongeren	pagina 7
De betekenis van Jimmy's voor professionals	pagina 13
Verbeter- en discussiepunten	pagina 15
Cijfers en ervaringen	pagina 16
Conclusie	pagina 17
Wetenschappelijke onderbouwing en maatschappelijke meerwaarde van Jimmy's Berkelland	pagina 18

Jimmy's Berkelland

"ik heb een groter netwerk gekregen van mensen, ik voel mij gezien..().ik ben ergens verantwoordelijk voor dat geeft mij een heel lekker gevoel. Ik durf misschien ook andere keuzes te maken, ik heb ook wel een soort van sparringspartner vanuit Jimmy's"
(Mats, organiserende jongere)

Doel van het onderzoek

Deze evaluatie is in opdracht van de Gemeente Berkelland. Het doel van het onderzoek is een korte kwalitatieve evaluatie van Jimmy's Berkelland. De centrale onderzoeksvraag luidt: wat is de betekenis van Jimmy's voor jongeren in de gemeente Berkelland?

Om de centrale onderzoeksvraag te beantwoorden wordt bij een aantal jongeren de betekenis van en ervaring met Jimmy's uitgevraagd. Deze vragen worden ook voorgelegd aan professionals, zodat zowel vanuit het perspectief van de jongeren zelf als vanuit betrokken professionals de betekenis van Jimmy's wordt beschreven. Een situatie bekijken vanuit verschillende perspectieven draagt immers bij aan de inzichtelijkheid en geldigheid van onderzoek.

Het onderzoek en bijbehorend rapport zal vanwege de beperkte omvang (gering aantal respondenten) niet representatief zijn voor alle bij Jimmy's betrokken jongeren en professionals. Dit rapport geeft inzicht in belangrijke thema's en ervaringen die de geïnterviewde jongeren en professionals uitspreken en delen over de betekenis van Jimmy's Berkelland.

Jimmy's Berkelland: doelstelling en doelgroep

Doelstelling

De doelstelling van Jimmy's Berkelland blijkt in de praktijk tweeledig. Enerzijds gaat het om talentontwikkeling en ondersteuning: *"Jimmy's is een talentenbroedplaats en als het nodig is een makkelijke stap naar hulp. Dankzij Jimmy's krijgen jongeren een beter netwerk, meer zelfvertrouwen, grotere zelfredzaamheid & een grotere kans op werk."*¹ En zoals in het projectplan beschreven staat: *"Werken vanuit een mindset die talentgericht en positief is, in plaats van probleemgericht. Duwtjes geven waar nodig, maar soms ook heel hard op je handen zitten en tong bijten."*² Kortom, vanuit dit perspectief is het doel het versterken van beschermende factoren, zoals zelfvertrouwen en zelfredzaamheid, die voor kwetsbare jongeren belangrijk zijn in het kader van preventie. Anderzijds spreken de jongeren en professionals ook uit dat Jimmy's als doel heeft om overlast door jongeren te verminderen en te voorkomen. In het geheel gaat het daarmee om *preventie en curatie; voorkomen* dat jongeren in de reguliere hulpverlening of het strafrechtelijk circuit terecht komen, *verminderen* van de gebruikte hulpverlening en benodigde handhaving.

Doelgroep

De doelgroep van Jimmy's Berkelland is formeel jongeren tussen de 11 en 28 jaar oud. Er worden geen specifieke doelgroepen benoemd: iedere jongere is welkom. Uit de interviews blijkt dat dit in de praktijk anders is; bij Jimmy's komen vooral jongeren die een extra duwtje in de rug nodig hebben. Zoals één van de jongeren verwoordt: *"jongeren met een uitdaging"* (Tygo, organiserende jongere). Dit is in lijn met hoe de professionals de doelgroep van Jimmy's ervaren: *"ik vind juist de Jimmy's mooi voor de jongeren die net niet heel sociaal handig zijn, die makkelijk te beïnvloeden zijn.."* (professional 1). Of zoals een andere professional verwoordt: *"bepaalde jongeren kan ik daar*

¹ <https://wijzijnjimmys.nl/wat-is-jimmys/>

² Projectplan realisatie Jimmy's Berkelland 2018-2019

(Jimmy's) wel naar toe sturen, echt die jongere gastjes die ook zelf misschien wat beperkingen hebben of thuis problemen hebben" (professional 2).

Methode van onderzoek

De evaluatie heeft plaatsgevonden door middel van een kwalitatief onderzoek (semi-gestructureerde interviews) onder 7 jongeren betrokken bij Jimmy's: 3 jongeren die wat meer verantwoordelijkheid dragen bij Jimmy's en activiteiten organiseren (organiserende jongeren) en 4 jongeren die deelnemen aan activiteiten van Jimmy's (deelnemende jongeren). De geïnterviewde jongeren wonen in Berkelland en zijn tussen de 13 en 23 jaar oud. Van de deelnemende jongeren gaan de meesten naar school, de organiserende jongeren zijn vaker aan het werk. De meeste jongeren wonen bij één of meerdere ouders thuis.

Naast de jongeren zijn er 3 professionals geïnterviewd die vanuit hun dagelijks werkzaamheden in de gemeente Berkelland betrokken zijn bij Jimmy's. Een aantal professionals zijn ook lid van de regiegroep rondom jeugd in Berkelland.

De werving van de respondenten heeft plaatsgevonden via de jongerenwerkers betrokken bij Jimmy's. Het gevolg hiervan is dat er enkel jongeren en professionals gesproken zijn die op het moment van interview op enige en positieve wijze betrokken zijn bij Jimmy's. Dit heeft gevolgen voor het interpreteren en generaliseren van de resultaten. Immers, respondenten met geen of enkel negatieve ervaringen met Jimmy's (en daarom niet meer komen) zijn niet in dit onderzoek vertegenwoordigd.

Het afnemen van de interviews heeft als gevolg van de corona crisis op afstand plaatsgevonden.³ De interviews zijn allemaal telefonisch of via beeldbellen afgenomen, naar gelang de voorkeur van de respondent. De interviews hebben plaatsgevonden tussen medio augustus en medio september 2020. De duur van de interviews was gemiddeld 45 minuten. De namen in dit rapport zijn niet de echte namen van de geïnterviewde jongeren en professionals.

Om inzicht te krijgen in de rol die Jimmy's speelt in het leven van de betrokken jongeren zijn verschillende vragen gesteld. Bijvoorbeeld over hun huidige woon- en leefsituatie, sociaal netwerk, frequentie bezoek Jimmy's, wat ze geleerd hebben bij Jimmy's en hoe hun leven er uit zou zien als Jimmy's er niet zou zijn. De professionals hebben soortgelijke vragen beantwoord met betrekking tot de jongeren en Jimmy's, maar hebben ook inzicht gegeven in wat Jimmy's voor hen zelf (voor hun werkzaamheden) betekent.

³ <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-covid-19>

De betekenis van Jimmy's voor jongeren

Hieronder volgt een beschrijving van thema's, ervaringen en onderwerpen die door zowel organiserende als deelnemende jongeren betrokken bij Jimmy's genoemd zijn, soms aangevuld vanuit het perspectief van een professional. Aan de jongeren is gevraagd waarom Jimmy's belangrijk voor ze is, wat het ze oplevert en wat ze er geleerd hebben. Professionals zijn dezelfde vragen voorgelegd. De meest voorkomende antwoorden zijn hieronder gebundeld in een aantal thema's.

Wat maakt dat jongeren graag naar Jimmy's gaan?

Activiteiten georganiseerd door jongeren zijn leuk(er)

De deelnemende jongeren geven aan dat zij het leuk vinden dat de activiteiten georganiseerd worden *door jongeren*, en niet door volwassenen: *“want die weten ook meer wat wij leuk vinden” zoals Yasmin vertelt.*

Laagdrempelig

De jongeren geven aan dat zij het gevoel hebben dat ze altijd welkom zijn bij Jimmy's. De toegang, activiteiten en ondersteuning is *laagdrempelig*. Jimmy's is voor hen zowel letterlijk (vrije inloop) als figuurlijk laagdrempelig. Juist omdat Jimmy's los staat van ouders, school of welke organisatie dan ook zijn er *geen specifieke verwachtingen*: *“er is van ons (Jimmy's) geen verwachtingspatroon..(). je kunt bij ons gewoon binnen stappen en je kunt in je eigen tijd en in je eigen proces, kun je zeg maar je talenten gaan ontwikkelen” (Tygo, organiserende jongere).*

Professional 2 ziet dit anders, volgens haar komen de echt overlast gevende jongeren niet bij Jimmy's terecht want: *“er wordt ook wel wat verwacht bij Jimmy's, je moet ook wel wat gaan doen”*. Of zoals professional 3 verwoordt: *“je moet er wel wat, maar je moet niks, tegelijkertijd”*

Wat levert Jimmy's jongeren op?

De opbrengsten voor jongeren zijn samenbracht onder vier thema's: 1) emotionele ondersteuning, 2) persoonlijke ontwikkeling 3) sociale vaardigheden en netwerk en 4) ondersteuning op andere gebieden in het leven van jongeren. Tot slot geven jongeren en professionals weer wat voor hen de relatie is tussen Jimmy's en reguliere hulpverlening.

De jongeren geven allemaal aan dat *talentontwikkeling* belangrijk en mogelijk is bij Jimmy's, op veel verschillende manieren. Zo vertellen deelnemende jongeren bijvoorbeeld dat door het kiezen van nieuwe activiteiten je talenten kunt ontwikkelen, en ook die van een ander makkelijker kunt herkennen: *“met de activiteiten bijvoorbeeld, iedereen kiest dan eigenlijk iets heel anders dan hij eigenlijk heel goed kan” (Lois, deelnemende jongere).*

Ook door professionals wordt dit gezien; jongeren krijgen de mogelijkheid om zich te ontwikkelen bij Jimmy's: *“Hij is ook een jongere nu die vanuit daar werkt en andere jongeren verwelkomt die*

daar komen, dat is gewoon een hele mooie cirkel, wisselwerking. Daaraan kun je zien dat hij die kans heeft gekregen om daar wat mee te doen en nu ook doet en dat dat lukt” (professional 1). Uit de interviews blijkt dat talentontwikkeling zowel op het gebied van *persoonlijke ontwikkeling* als op het gebied van *sociale vaardigheden en sociale netwerken* plaatsvindt.

Emotionele ondersteuning

Gevoel van veiligheid en rust

Jongeren voelen zich *veilig* bij Jimmy’s en ervaren er *rust*. Dat maakt het voor de jongeren makkelijker om te praten over wat hen bezighoudt, en om uit te zoeken wat zij graag willen bereiken: “de plek is rustig, je hebt geen gezeik aan het hoofd, je hoeft niet bang te zijn dat er een vooroordeel over je is” (Tygo, organiserende jongere).

Jongeren voelen zich ook veilig bij Jimmy’s omdat daar geen verleidingen zijn tot risicogedrag: “je mag niet drugs, drank..(..)dat is gewoon een gezellige plek, beetje ouwehoeren met elkaar” (Kai, deelnemende jongere).

Serieus genomen en gezien worden

De jongeren geven aan dat Jimmy’s voor hen belangrijk is omdat ze als jongeren vaak niet het gevoel hebben *gehoord of gezien te worden*. Door Jimmy’s voelen de jongeren zich *serieus genomen*: “dat je het gevoel hebt dat je er echt toe doet, en dat je ideeën ertoe doen (Mats, organiserende jongere). Professional 3 vertelt: “dat dit soort dingen (Jimmy’s) er zijn zal voor een heel aantal jongeren wel uitmaken dat ze ervaren dat ze ertoe doen, en dat maakt al een groot verschil, dan word je gezien en doe je ertoe” (professional 3).

Een luisterend oor

De gesproken jongeren ervaren dat er bij Jimmy’s altijd wel iemand is die een *luisterend oor* biedt. Er wordt met andere jongeren, stagiaires en/of de jongerenwerker over van alles gesproken; bijvoorbeeld over een dilemma met vrienden, over iets dat op school gebeurd is, over sporten. Het gaat om “grote” en “kleine” dingen: “als er wat is kun je er altijd naar toe” (Yasmin, deelnemende jongere).

Begrip en minder eenzaamheid

Door ervaringen te delen en te herkennen bij een ander voelen jongeren zich ook *minder alleen* met waar zij mee zitten. Zoals Mats verwoord: “wat fijn, dat ik niet de enige ben...(..)ik ben niet de enige die struggled met dit soort dingen” (Mats, organiserende jongere).

Kai (deelnemende jongere) geeft aan dat het belangrijk is om mensen te vertellen wat je meemaakt, waar je mee zit. Zodat er mensen zijn die *begrijpen* wat er gebeurd is, mensen die je goed kent en die je dan kunnen helpen als dat nodig is.

Steun op basis van ervaringskennis

Eén van de professionals spreekt uit dat het belangrijk is dat het juist jongeren zijn, die andere jongeren begeleiden, ook omdat zij vaak dezelfde achtergrond hebben: *“jongeren die vaak zelf iets, een rugzakje hebben of hebben gehad, dus die weten hoe het is om misschien geen aansluiting te hebben of wat dan ook, en die kunnen andere jongeren juist daarmee helpen”* (professional 1). De jongeren kunnen door hun ervaring ook weer andere jongeren meenemen: *“dan zeg ik o ja joh, dat heb ik ook wel eens gehad inderdaad”* (Mats, organiserende jongere).

Deel uitmaken van een groep, vertrouwensband

De jongeren vertellen dat het juist de groep is waarin je zit, met andere jongeren en mensen die je dus al langer kent, die het mogelijk maakt dat je je verhaal durft te vertellen: *“dan zit je in een groep en dan durf je wel als je mensen die je echt goed kent daar, dan durf je wel te zeggen..(..) wat je meegemaakt heeft”* (Kai, deelnemende jongere). Of zoals Mats uitlegt: *“Doordat je dat gevoel hebt en op een gegeven moment een beetje een soort van vertrouwensband hebt opgebouwd dan kun je ook die problemen op tafel leggen en dan kun je er ook wat mee doen en..(..) dan hoeft het ook niet uit te lopen in iets ernstigs omdat je het aan de voorkant al hebt opgelost”* (Mats, organiserende jongere).

Ook professionals zien de meerwaarde van het werken in groepsverband: *“ik denk dat de jongeren elkaar meenemen, dat ze zelfvertrouwen krijgen van elkaar, dat ze daar ontdekken dat het best heel fijn is om in groepsverband met leeftijdsgenoten om te gaan, dat ze daar een soort van sterker uitkomen maar dan op een goede manier”* (professional 1).

Persoonlijke ontwikkeling

Je gevoelens leren uiten, opluchting

De jongeren geven aan dat zij bij Jimmy's *leren praten over gevoelens*, over wat hen bezig houdt. En zij vinden dit ook belangrijk, want ze hebben ervaren dat zij zich daardoor beter voelen en dat het kan opluchten: *“want als je er over praat dan is het er ook even uit, dan is het weer opgelucht omdat je er over hebt gepraat, dan zit je er niet heeltijd mee”* (Lois, deelnemende jongere).

Verantwoordelijkheid (leren) nemen en zelfvertrouwen ontwikkelen

De jongeren mogen bij Jimmy's zelf activiteiten organiseren: *“het geeft je een soort van zelfstandige verantwoordelijkheid waar je wel denk ik ook wel heel veel zelfvertrouwen van krijgt”* (Mats, organiserende jongere).

De jongeren kunnen bij Jimmy's op verschillende niveaus en manieren deelnemen aan het organiseren van activiteiten en evenementen. Jongeren krijgen zo *stapsgewijs* de keuze en mogelijkheid om steeds meer verantwoordelijkheid en initiatief te nemen en hiermee te oefenen. De deelnemende jongeren vinden het leuk om te helpen, en zo leren zij ook activiteiten te *organiseren en te plannen*.

Zo vertelt Tygo dat hij heeft geleerd om in kleine stapjes te moeten denken om ergens te komen. En dat je dingen dan beter voor elkaar krijgt: *“elk klein stapje die je zet dat is gewoon heel*

belangrijk om een groter geheel goed te krijgen, en dat heb ik dus ook binnen mijn werk heel goed toegepast en ook binnen mijn toekomstplannen”.

Breder wereldbeeld, minder vooroordelen

Door met andere jongeren om te gaan, *“omgaan met verschillende culturen, met verschillende mensen” (Tygo, organiserende jongere)*, ontstaat er ook meer begrip voor bepaalde zaken. Een ander perspectief wordt zo aangeboden, waardoor ook *vooroordelen kunnen verdwijnen*.

Weerstand kunnen bieden tegen risicogedrag en groepsdruk

Door Jimmy’s en de gesprekken weten jongeren beter wat goede en minder goede keuzes zijn. En ze leren ook wat je kunt doen op het moment dat je op straat voor zo’n keuze staat: *“als ik op straat loop, dan denk ik na wat heb ik geleerd, wat heb ik in mijn hoofd gezet, en wat moet ik doen” (Kai, deelnemende jongere)*.

Jongeren krijgen bij Jimmy’s meer inzicht in hun eigen gedrag en rol, en dat je niet hoeft te doen wat de groep zegt, maar ook dat je andere keuzes kunt maken: *“ik moest stoer zijn voor mijn vrienden, ik moest laten zien wat ik durf, ja, ging niet altijd goed” (Kai, deelnemende jongere)*. Zoals professional 1 beschrijft: *“.. dat ze leren dat je niet mee hoeft te lopen om ergens bij kunnen te horen”.*

Sociale vaardigheden en sociaal netwerk

Sociale vaardigheden ontwikkelen

De jongeren leren en zien ook hoe je met elkaar om kan gaan. Ze bespreken dit met elkaar, en leren ook wat daarin de manier en weg is die bij hen past. Op die manier maken ze zich bepaalde sociale vaardigheden eigen. Yasmin vertelt over hoe dat gaat als er met een andere jongere wat aan de hand is, en die dat dan in de groep vertelt: *“dan word ik eigenlijk best wel stil, dan luister je toch wel naar, als je niet luistert dan vind ik dat gewoon respectloos” (Yasmin)*.

Een sociaal netwerk opbouwen, nieuwe vrienden maken

Alle gesproken jongeren geven aan dat zij bij en door Jimmy’s *nieuwe vrienden hebben gekregen* en daarmee hun *sociale netwerk hebben uitgebreid*: *“bij Jimmy’s heb ik gewoon een hele nieuwe vriendengroep leren kennen” (Tygo, organiserende jongere)*.

De jongeren *leren nieuwe contacten leggen*. Eén van de jongeren omschrijft dat hij bij Jimmy’s het talent heeft ontwikkeld om mensen te leren kennen: *“ik kan mensen leren kennen, dat is een talent..(..) dat ik iemand leer kennen, gelijk naar toe gaan, en vragen wie ben je, hoe heet jij..” (Kai, deelnemende jongere)*. Dat hij daar goed in is, en dat leuk vindt, wist hij nog niet voordat hij naar Jimmy’s ging.

Professional 3 geeft aan dat jongeren door het zelfvertrouwen opgebouwd bij Jimmy’s ook op sociaal gebied stappen durven te zetten en geeft een voorbeeld: *“dat ze vanuit daar ineens wel bij een bepaalde sportvereniging durven te gaan” (professional 3)*.

Wat betekenen voor andere jongeren geeft een goed gevoel

Het begeleiden van andere jongeren geeft de jongeren zelf een goed gevoel. Omdat zij daar heel veel plezier aan beleven om ook iets voor een ander te mogen doen: *“iets te doen voor andere mensen die komen vind ik zelf ook heel leuk zeg maar”* (Yasmin, deelnemende jongere).

Mats vertelt: *“dat ik weer iets kan betekenen voor iemand, al is het maar een luisterend oor, maar doordat iemand dus dat soort dingen bij je neerlegt..(..)het is ook wel een dankbaar iets dat iemand dat bij je neerlegt, dat vind ik wel heel erg mooi ook”* (Mats, organiserende jongere).

Ondersteuning op andere gebieden in het leven van jongeren

Een alternatief voor (buiten) rondhangen, vrijetijdsbesteding

Zowel de jongeren als professionals vertellen dat Jimmy's heeft bijgedragen aan meer alternatieven voor vrijetijdsbesteding en minder overlast van rondhangende jongeren: *“ze (Jimmy's) proberen de jongeren niet altijd buiten te laten, dat er niet heeltijd buiten dingen gebeuren”* (Lois, deelnemende jongere). Kai vertelt uit eigen ervaring dat het bij Jimmy's fijner is dan op straat: *“Je moet mensen daar (bij Jimmy's) leren kennen, en dan kan je met elkaar helpen, en dat is tien keer leuker dan op straat.”*

Meerdere professionals geven aan dat dit geldt voor een bepaalde groep jongeren: *“een aantal meelopers die een beetje net tegen aan hikken maar eigenlijk ook wel twijfels hebben ben ik wel zo stoer, ja die zou je bijvoorbeeld dan wel aan kunnen spreken, hee ga dan naar Jimmy's want daar kun je terecht voor andere dingen in plaats van rotzooi trappen”* (professional 2).

Ondersteuning bij school en keuze opleiding

Bij Jimmy's wordt ook praktische ondersteuning geboden rondom school, in de vorm van *huiswerkbegeleiding*: *“Jimmy's helpt met school, met taal, rekenen, van alles”* (Kai, deelnemende jongere). Jimmy's biedt een plek om rustig huiswerk te maken als het thuis of op school niet lekker loopt: *“doordat ze die structuur had ging het beter op school”* (professional 2).

Maar de ondersteuning kan ook meer gericht zijn op *motivatie* en het maken van *toekomstplannen*. Eén van de jongeren vertelt bijvoorbeeld dat Jimmy's niet per se schooluitval voorkomt, maar vooral bijdraagt aan het uitzoeken van wat een jongere wil met school: *“dat het een vermindering is van stoppen met school, nee, maar dat jongeren er anders naar gaan kijken en een ander proces daar in gaan nemen dat denk ik wel”* (Tygo, organiserende jongere). Vanuit Jimmy's worden de jongeren op verschillende manieren, bijvoorbeeld door gesprekken of het samen bezoeken van een open dag, ondersteund bij het *vinden van een passende opleiding*.

Voorlichting, voorbeeld en advies

Er wordt *voorlichting* gegeven bij Jimmy's over verschillende zaken, zoals drugs en alcohol of over hoe je kunt samenwerken. In de groep rondom een activiteit worden vaak dingen besproken en *advies* gegeven: *“ja want als er echt iets aan de hand is bijvoorbeeld iets met school dat je gepest wordt ofzo, dan geven ze meestal ook wel advies wat je kan doen”* (Yasmin, deelnemende jongere).

De jongeren leren ook van elkaar, van de problemen die een andere jongere heeft en oplost. Andere jongeren en jongerenwerkers hebben zo een *voorbeeldfunctie* en bieden ook alternatieve oplossingen. Professional 1 vertelt: *“jongeren nemen misschien van elkaar nog wel makkelijker wat aan dan van een ambulante hulpverlener..(..) ze leren ook van elkaars fouten”*.

Aanvullen, vervangen en voorkomen reguliere hulpverlening

Jimmy's is een plek waar jongeren heen kunnen na of *naast de hulpverlening* die zij (hebben) ontvangen, omdat het een veilige plek is met een helpend sociaal netwerk: *“wij zijn geen hulpverlening, wij zijn gewoon een tussenstap ..(..) we ondersteunen je gewoon, we luisteren naar je, we praten met je”* (Tygo, organiserende jongere). Jimmy's wordt vooral gezien als een *aanvulling* op de reguliere hulpverlening. Volgens een geïnterviewde jongere is Jimmy's meer een vriendengroep, terwijl de hulpverlening professionals zijn die handelen naar een diagnose. Eén van de jongeren vertelt dat hij gestopt is met therapie omdat hij hetzelfde bij Jimmy's ook deed: in dit geval is Jimmy's ook *vervanging* van een bepaalde vorm van reguliere hulpverlening. Een professional geeft aan dat Jimmy's door het aanvullende sociale netwerk ook extra emotionele steun biedt, waardoor *voorkomen* wordt dat sommige jongeren in de reguliere hulpverlening terecht komen. Door Jimmy's is er een (andere) plek waar ze met hun vragen en zorgen terecht kunnen. Ook de jongeren zien dit: *“dat we (Jimmy's) echt wel een plek zijn wat echt wel een stukje hulpverlening misschien voorkomt, doordat jongeren sneller in het begin van hun depressie, burn-out of wat het ook mag zijn, dat je hier binnen komt omdat ze denken van weet je, misschien kan ik hier nog iets van geluk uitvinden, dat er een plek is waar je gewoon lekker gek mag zijn, helemaal jezelf mag zijn en dat je gezien wordt”* (Mats, organiserende jongere).

De betekenis van Jimmy's voor professionals

Aan de professionals is ook gevraagd wat Jimmy's hen zelf oplevert, wat vanuit hun werkveld en werkzaamheden de meerwaarde is van Jimmy's.

Betere aansluiting bij de doelgroep

Door Jimmy's te betrekken bij het organiseren van activiteiten in de gemeente Berkelland, of door jongeren vanuit Jimmy's voorlichting te laten geven tijdens deze activiteiten, is er vanuit de professionals en hun organisatie een betere aansluiting met de doelgroep jongeren. Zoals professional 1 verwoordt: *“omdat jongeren het met en voor elkaar doen, het is met name dat, of ik dat zo voor elkaar had gekregen weet ik niet” (professional 1).*

Bron van informatie en (ervarings)kennis

Een andere manier waarop Jimmy's bijdraagt en professionals ondersteunt is door de *specifieke kennis en ervaring* vanuit Jimmy's als het gaat om risicogedrag van jongeren. De jongeren en jongerenwerkers van Jimmy's kunnen hier dan op verzoek *voorlichting* over geven. Bijvoorbeeld over drugsgebruik: *“ik was er zelf niet als ervaringsdeskundige voor gaan staan, want ja, dat ben ik gewoon niet” (professional 1).*

De jongerenwerkers bij Jimmy's zijn voor jongeren en professionals een belangrijke *informatiebron*, op tal van terreinen.

Verbinden sociale omgevingen

Jimmy's werkt ook als een verbinding tussen de verschillende sociale omgevingen waar een jongere zich in bevindt. Door het contact dat Jimmy's heeft met scholen, ouders en wijkbewoners kan zij professionals ondersteunen bij het beter inzicht krijgen in de leefwereld van jongeren, en het optimaal aansluiten in hun werkzaamheden bij dat wat jongeren nodig hebben: *“die (Jimmy's) hebben echt een andere ingang, kennen jongeren echt vanuit een andere omgeving en hebben andere informatie en die informatie samenbrengen kan echt goed helpen bij weer of beter in contact komen met jongeren en ondersteunen bij het inzetten van een verandering” (professional 3).*

Neemt werk uit handen, besparing van kosten

Jimmy's ondersteunt professionals bij het invullen en organiseren van activiteiten voor verschillende doelgroepen waar jongeren bij betrokken zijn. Zoals bijvoorbeeld een voorlichtingsavond over drugsgebruik en risicogedrag. Jimmy's neemt de professionals zo ook wat *werk uit handen*. Een professional vertelt dat wanneer zij geen beroep hiervoor zou kunnen doen op Jimmy's: *“dan denk ik wel dat ik er een aantal uren bij moet hebben om het op te vangen” (professional 1).* Professional 1 geeft aan dat zij niet alleen voor zichzelf, maar ook voor andere professionals ziet hoe Jimmy's hen tijd en daarmee kosten bespaart.

Maatschappelijk belang

Eén van de professional spreekt uit dat door Jimmy's er ook meer contact is tussen verschillende generaties, en dat de activiteiten van Jimmy's ook van maatschappelijk belang zijn, doordat ze bijdragen aan welzijn, leefbaarheid en sociale samenhang (zoals door boodschappen doen voor ouderen, activiteiten voor vluchtelingen).

Ketenpartner, korte lijntjes

De gesproken professionals vinden Jimmy's een belangrijke partner in de ketenzorg, vanwege het feit dat zij dicht bij de jongeren staan: *“zo proberen we met elkaar de problemen op de lossen van jongeren”* (professional 2).

Doordat Jimmy's een fysieke plek is, kan er met de jongeren ook beter in gesprek gegaan worden. De contacten worden zo gemakkelijker gemaakt tussen jongeren en anderen (zoals buurtbewoners, welzijnwerkers, BOA's): *“het maakt mijn werk wel makkelijker dat er een plek is voor jongeren”* (professional 2).

Verbeter- en discussiepunten

Aan de jongeren en professionals is gevraagd of zij verbeter- of discussiepunten konden noemen met betrekking tot Jimmy's. Een reden voor de overwegend positieve ervaringen is, zoals eerder benoemd, de selectie van de respondenten; alle gesproken jongeren en professionals zijn op het moment van interview actief betrokken bij Jimmy's. Hieronder een selectie uit de verbeter- en discussiepunten die door de respondenten genoemd worden:

= **Nog meer jongeren bereiken**

Zowel de jongeren als professionals geven aan dat zij graag willen dat er nog meer jongeren naar Jimmy's komen. Er zou (nog) meer actief promotie gemaakt en structureel samengewerkt kunnen worden door alle betrokkenen, zoals ze zelf voorstellen.

= **Grotere ruimte (locatie Neede)**

Een aantal jongeren die Jimmy's in Neede bezoeken willen graag een grotere ruimte.

= **Een duidelijke(re) focus op de doelgroep van Jimmy's**

Organiserende jongeren stellen de doelgroep van Jimmy's ter discussie. Ook vanuit de professionals komt naar voren dat Jimmy's niet voor alle jongeren in Berkelland wat te bieden heeft. Zo is men volgens een jongere heel erg bezig geweest toekomstige jongeren te trekken (8-12 jaar), maar de oudere jongeren voelen zich hierdoor minder op hun plek bij Jimmy's. Ook Mats (organiserende jongere) beschrijft een dilemma rond de doelgroep: *"we hebben best wel een groot netwerk van jongeren, maar dat zijn toch wel vooral jongeren met een rugzakje..(..)aan de ene kant supermooi en fantastisch dat je die jongeren een plek kunt geven hier in Berkelland ..(..)maar wat je daarin wel weer ziet is dat je andere jongeren daar ook een beetje mee afschrikt"*. En zoals een professional vertelt: *"echt die wat grotere jongens om het zo te noemen met een gigantisch grote bek en echt die probleemgevallen in Berkelland die hebben wel wat anders nodig dan Jimmy's"* (professional 2).

In theorie is Jimmy's er voor alle jongeren in Berkelland, in de praktijk blijkt dit anders te zijn. Het zou volgens de organiserende jongeren duidelijker mogen zijn waar Jimmy's voor staat; welke jongeren wil Jimmy's bereiken?

= **Meer een broedplaats zijn**

Volgens sommige jongeren zou bij Jimmy's (weer) meer op de voorgrond moeten staan dat het een broedplaats is voor ideeën: *"zoals we Jimmy's begonnen zijn is het echt wel een broedplaats voor ideeën..(..)ik heb wel het gevoel dat dat nog te weinig uit de verf komt"* (Mats, organiserende jongere).

= **Samenwerking Jimmy's met andere groepen in de samenleving**

Eén van de professional uit de wens om het sociale aspect zoals dat tijdens de corona is geweest (activiteiten voor eenzame ouderen) vast te houden of uit te breiden.

= **Diversiteit in betrokken jongerenwerkers**

Voor de groep ernstig overlast gevende jongeren zou één van de professionals graag het team uitbreiden met een mannelijke jongerenwerker, vanwege de herkenning: *"ik mis een stevige man die met die stoere gasten kan werken"* (professional 2). Het gaat hierbij om herkenning.

Cijfers en ervaringen

Uit de factsheet voor Jimmy's Berkelland aangeleverd door Up to Us⁴, blijkt dat Jimmy's een bijdrage levert en potentiële besparingen biedt op een aantal terreinen. Voor een aantal van deze potentiële besparingen wordt hieronder duiding gegeven op basis van de geïnterviewde jongeren en professionals.

Besparing op (duur) trajecten ambulante begeleiding

Uit de gesprekken met zowel de jongeren als de professionals komt duidelijk naar voren dat zij Jimmy's een belangrijk rol vinden spelen in preventie en het voorkomen van reguliere jeugdhulpverlening. Jimmy's versterkt beschermende factoren zoals zelfvertrouwen, leiderschapsvaardigheden, probleemoplossend vermogen en zelfwaardering.

Besparing op (duur) trajecten verslavingszorg

Jimmy's geeft voorlichting over risicogedrag, en leert en ondersteunt jongeren ook bij het maken van "goede keuzes". Jongeren weten daardoor beter wat ze kunnen doen als de verleiding tot alcohol en drugs zich voordoet, en weten zich ook beter te weren tegen groepsdruk. Jimmy's is daarnaast een veilige en rustige plek voor jongeren, waar ze niet aan risicogedrag blootgesteld worden.

Besparing op (duur) trajecten bij een psycholoog of GGZ trajecten

Jongeren leren bij Jimmy's hun gevoelens te uiten, hebben een groep van waaruit ze emotionele steun ervaren.

Besparing inzet van POH jeugd en inzet Voormekaar teams

Door de vertrouwensband komt het soms voor dat Jimmy's met een jongere direct naar de betreffende hulpverlenende instantie gaat. Jimmy's bespreekt met de jongeren ook de mogelijke hulpverlening indien nodig. Door de vertrouwensband, voorlichting en de vaardigheden die jongeren zich eigen maken bij Jimmy's is sociaalemotionele ondersteuning vanuit andere partijen dan niet (meer) of minder noodzakelijk.

Voorkomen van schooluitval

Zowel jongeren als professionals geven aan dat Jimmy's een plek is waar jongeren hun huiswerk kunnen maken als elders de rust en structuur hiervoor ontbreekt. Ook biedt Jimmy's huiswerkbegeleiding en ondersteunt het jongeren bij het plannen en nemen van stappen in hun onderwijsloopbaan.

Verminderen van overlast

Jongeren en professionals zien dat Jimmy's een alternatief biedt voor rondhangen op straat en verveling. De echt ernstig overlast gevende jongeren voelen zich bij Jimmy's echter niet thuis.

⁴ Jimmy's: Peer-support community & talentbroekplaats als invulling van positief & preventief jeugdbeleid. Factsheet Up to Us, 19 oktober 2020

Conclusie

Deze kwalitatieve evaluatie geeft inzicht in belangrijke thema's en ervaringen die jongeren en professionals uitspreken en delen als het gaat om Jimmy's Berkelland. Centraal staat de vraag wat Jimmy's betekent voor de betrokken jongeren in de gemeente Berkelland. Daarnaast is ook aan de professionals gevraagd wat de rol van Jimmy's is voor hun eigen werkzaamheden.

- = Jimmy's draagt als peer-to-peer werkwijze bij aan preventie en het tijdig signaleren van problemen, zodat erger wordt voorkomen. Dit gebeurt vooral op het gebied van zorg en welzijn, en in mindere mate ook met betrekking tot fysieke overlast. Naast preventie biedt Jimmy's ook ondersteuning aan jongeren die betrokken zijn (geweest) bij jeugdhulpverlening. Jimmy's werkt op deze manier preventief, maar ook curatief.
- = Jimmy's is ook een plek waar jongeren terecht kunnen om "gewoon leuke activiteiten" te doen en te organiseren. Zo leren jongeren vaardigheden op het gebied van planning en presentatie, en bouwen ze ook een vertrouwensband op.
- = Jimmy's draagt bij aan de talentontwikkeling van jongeren, door het stimuleren van persoonlijke ontwikkeling, sociale vaardigheden, en het opbouwen van een helpend sociaal netwerk. Jimmy's biedt jongeren begrip en een luisterend oor, geeft hen de mogelijkheid om kennis en vaardigheden op te doen die het makkelijker of mogelijk maken om met kleine en grote problemen in hun dagelijks leven om te gaan. Jongeren geven aan dat zij bij Jimmy's ook leren gedachten, gevoelens en meningen te verwoorden.
- = Belangrijk voor de jongeren is dat Jimmy's een plek is waar zij gezien worden en een stem hebben, waar zij verantwoordelijkheid krijgen en hiermee leren omgaan. Dit geeft hen een positief zelfbeeld, zelfvertrouwen en veerkracht. Jongeren verkrijgen ook meer zelfinzicht.
- = De opgedane ervaringen bij Jimmy's helpen jongeren ook bij het maken van toekomstplannen en het zoeken van een geschikte opleiding en baan.
- = De professionals herkennen de ervaringen die de jongeren beschrijven en voegen hier aan toe dat Jimmy's voor hen zelf een belangrijke brug vormt om jongeren te bereiken en hen helpt jongeren (beter) ondersteuning te bieden in hun werkgebied. Dit maakt ook dat zij efficiënter en effectiever te werk kunnen gaan.
- = Er worden door de jongeren en professionals ook een aantal verbeter- en discussiepunten genoemd, zoals het bereiken van meer jongeren en het heroverwegen en duidelijk uitdragen van de doelgroep waar Jimmy's voor gaat. Het is hierbij belangrijk om te erkennen dat er ook groepen jongeren zijn die zich bij Jimmy's minder of niet thuis voelen. Door wat Jimmy's van hen verwacht, maar ook door de doelgroep die wel bij Jimmy's binnenkomt.

Wetenschappelijke onderbouwing en maatschappelijke meerwaarde van Jimmy's Berkelland

Jimmy's is een peer-to-peer benadering. De werkwijze en het aanbod van Jimmy's sluit nauw aan bij verschillende aspecten van een peer-to-peer benadering; er is sprake van peer support, peer education en peer activation. Door de gestructureerde setting en locatie, het overdragen van informatie en het beïnvloeden van gedrag en attitudes kan de werkwijze van Jimmy's ook wel aangeduid worden als "peer education". Daarnaast is er ook sprake van onderlinge steun van en door peers (peers support) en worden peers soms ook ingezet om doelgroepen te bereiken die anders moeilijk bereikbaar zijn. Onderzoek laat zien dat een peer-to-peer benadering zoals Jimmy's op meerdere manieren effectief is.⁵

Jimmy's draagt op meerdere manieren bij aan de pijlers van positief jeugdbeleid.⁶ Zo blijkt uit de interviews dat het de maatschappelijke participatie van jongeren versterkt door onder andere het stimuleren van vrijetijdsbesteding, onderwijsondersteuning en de vrijwillige inzet voor en door jongeren. Daarnaast draagt Jimmy's op verschillende manieren bij aan het creëren van een jeugd vriendelijke leefomgeving (door bijvoorbeeld het bijdragen aan een veiliger wijkklimaat, organiseren van activiteiten) en geeft het jongeren invloed op de totstandkoming hiervan. De betekenis die jongeren geven aan Jimmy's sluit aan bij wat uit onderzoek naar boven komt als het gaat om wat werkt en belangrijk is voor de empowerment van jongeren.^{7,8} Jimmy's en jongerenwerk in het algemeen kan bijdragen aan het versterken van de eigen kracht van jongeren; het versterken van de eigen verantwoordelijkheid en mogelijkheden van jongeren met inzet van het sociale netwerk. Uit de interviews blijkt dat Jimmy's een belangrijk rol speelt bij persoonlijke ontwikkeling, maar ook bij het opbouwen van een helpend sociaal netwerk.

Op basis van de interviews blijkt op verschillende manieren de maatschappelijke meerwaarde van Jimmy's. Jimmy's draagt eraan bij dat jongeren in Berkelland beter functioneren, waardoor de kans op drop-out verkleint, er minder een beroep wordt gedaan op de jeugdhulpverlening en er minder overlast is. Door Jimmy's kunnen jongeren met (meer) zelfvertrouwen hun toekomst tegemoet gaan. Deze jongeren leveren een bijdrage aan de gemeenschap, door de boodschappen die zij doen voor ouders of door de activiteiten die zij organiseren voor andere jongeren. Maar ook doordat zij oog (leren) hebben voor wat het betekent om gezien te worden, ze begrip hebben voor een ander en ondersteuning kunnen bieden. De beschermende factoren die door Jimmy's worden aangeleerd of versterkt (zoals zelfvertrouwen, zelfeffectiviteit, zelfwaardering, veerkracht) bij de individuele jongeren heeft ook tot gevolg dat zij op maatschappelijk niveau meer en beter hun

⁵ Manders, W., Metz, J. & J. Sonneveld (2017). Literatuuronderzoek naar peer-to-peer in het jongerenwerk. Hogeschool van Amsterdam, lectoraat Youth Spot.

⁶ Mak & Gilsing (2014). Jeugdbeleid in transformatie: Hoe benut je de kracht en energie van jongeren bij het nieuwe beleid?. Verwey-Jonker Instituut.

⁷ Sonneveld, J., & Metz, J. (2019). *De Doelgroep van het Jongerenwerk in Cijfers: Wie maken gebruik van jongerenwerk en op welke manier?* Amsterdam: Hogeschool van Amsterdam.

⁸ Sonneveld, J., Metz, J. & Manders, W. (2019). De preventieve kracht van het jongerenwerk. Bijdrage aan de transformatie-doelen van de Jeugdwet. Amsterdam: Hogeschool van Amsterdam.

steentje kunnen bijdragen. Dit draagt bij aan het versterken van de sociale cohesie, meer weerbare inwoners en meer samenredzaamheid.

www.gelijkschap.nl

06 83 65 82 58

nataschanotten@gmail.com

Gelijkschap

KVK 74939076